

RESTAURERING AV ÅKERHOLMER

Webinar om naturrestaurering 06.06.2024

Lea Hoch, Dokkadeltaet Nasjonale
Våtmarkssenter AS

Dokkadeltaet – mer enn bare et Våtmarkssenter

**Opprydnings-
prosjekter**

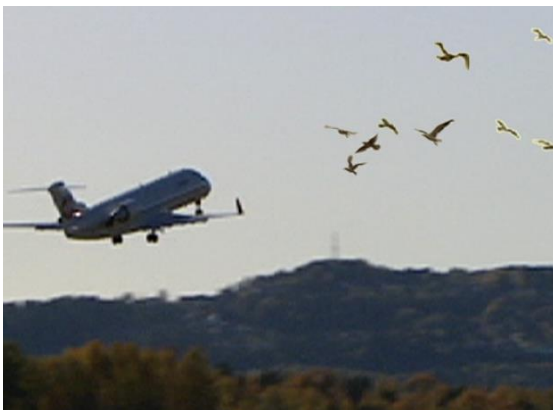
**Kartlegging av
naturtyper (NIN)**

Skjøtsel

Fremmede arter

Konsulent-tjenester

Naturveiledning

Restaurering

Seterprosjekt

Åkerholmer – viktige øyer i jordbrukslandskap

- Åkerholmer er små, isolerte øyer i jordbrukslandskapet
- Ofte et rikt biologisk mangfold
- Leveområde for mange arter som ellers sliter i det moderne jordbrukslandskapet

Bilde: L. Hoch

Ottestad, Stange

Dragehode, sårbar på rødlista og norsk ansvarsart

Åkerholmer – forskjellige utforminger

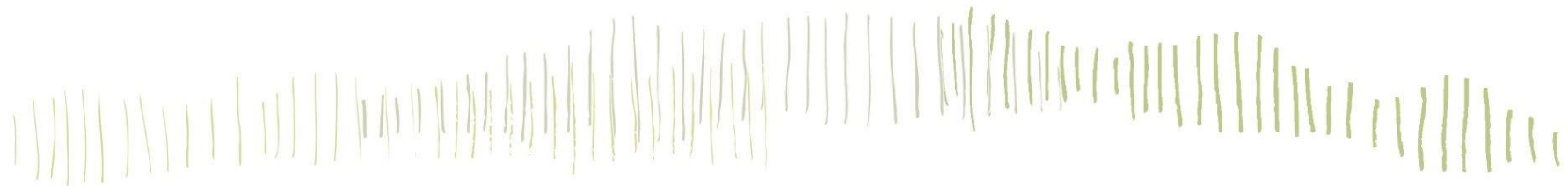

Bilde: L. Hoch

Stange

Bilde: L. Hoch

Stange

Ottestad

Bilde: L. Hoch

Stange

Bilde: L. Hoch

Nordsinni, Nordre Land

Bilde: G. Høitomt

Historisk bruk – en viktig pekepinn

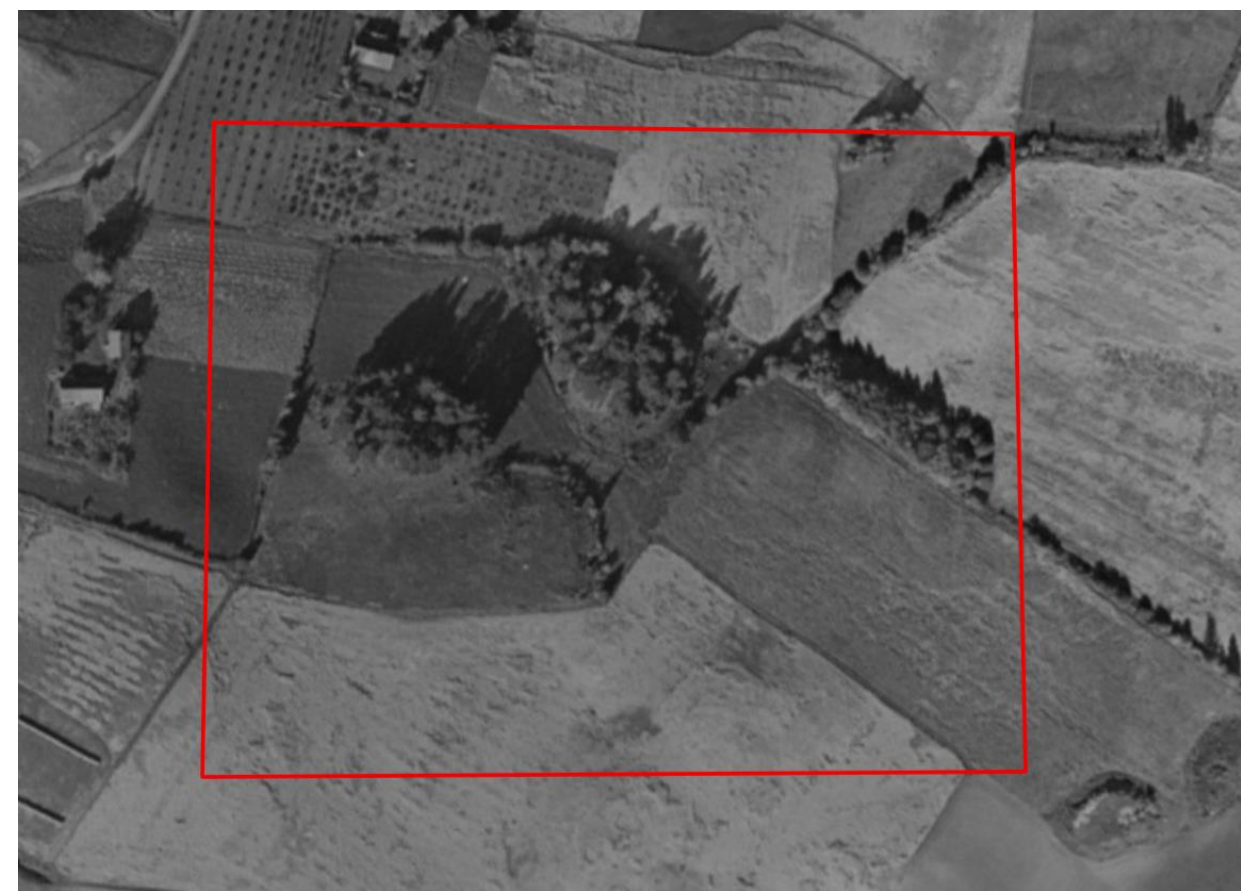
1956

2023

Ottestad

1956

2023

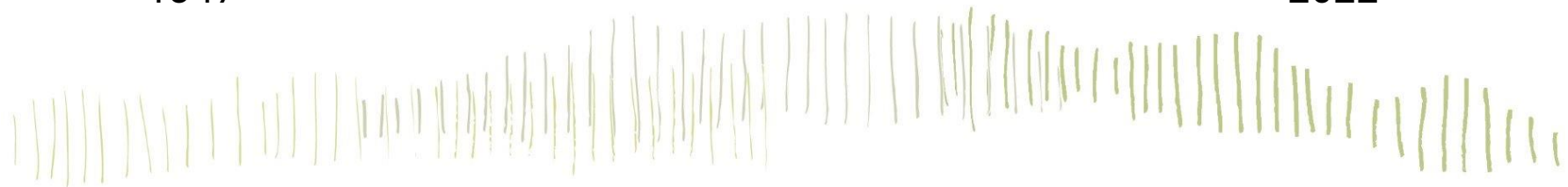
Stange

1947

2022

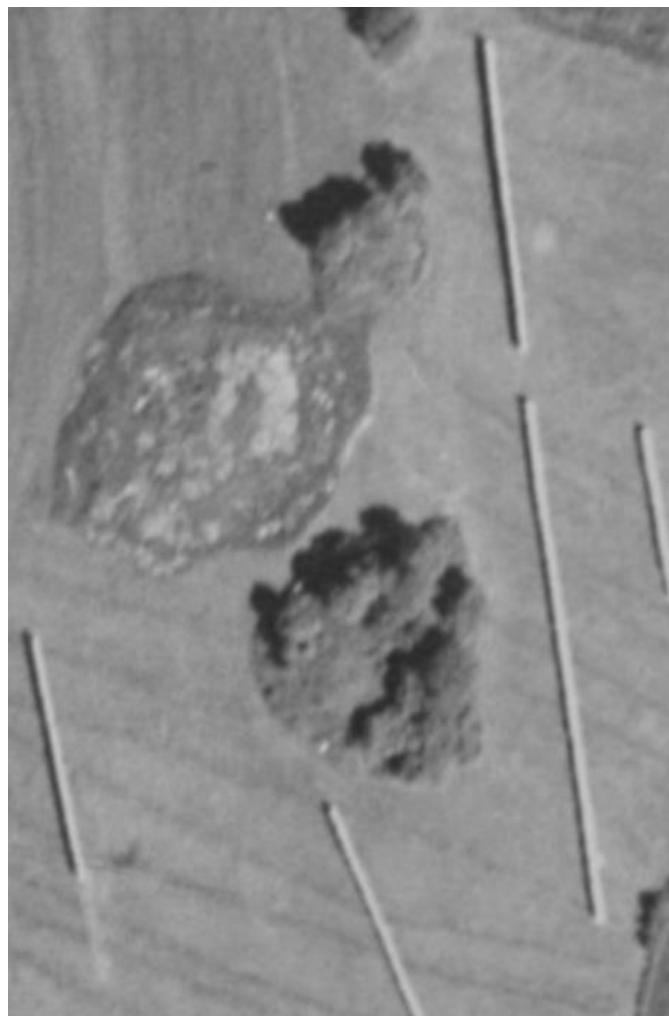
Lunner

Restaurering av åkerholmer

- Lag en plan – gjerne i samarbeid med en feltbiolog
- Tenk langsiktig - ikke sett i gang med noe som ikke kan følges opp
- Ta utgangspunkt i den historiske bruken
- Artsregistreringer – arter som krever en spesiell form for skjøtsel?

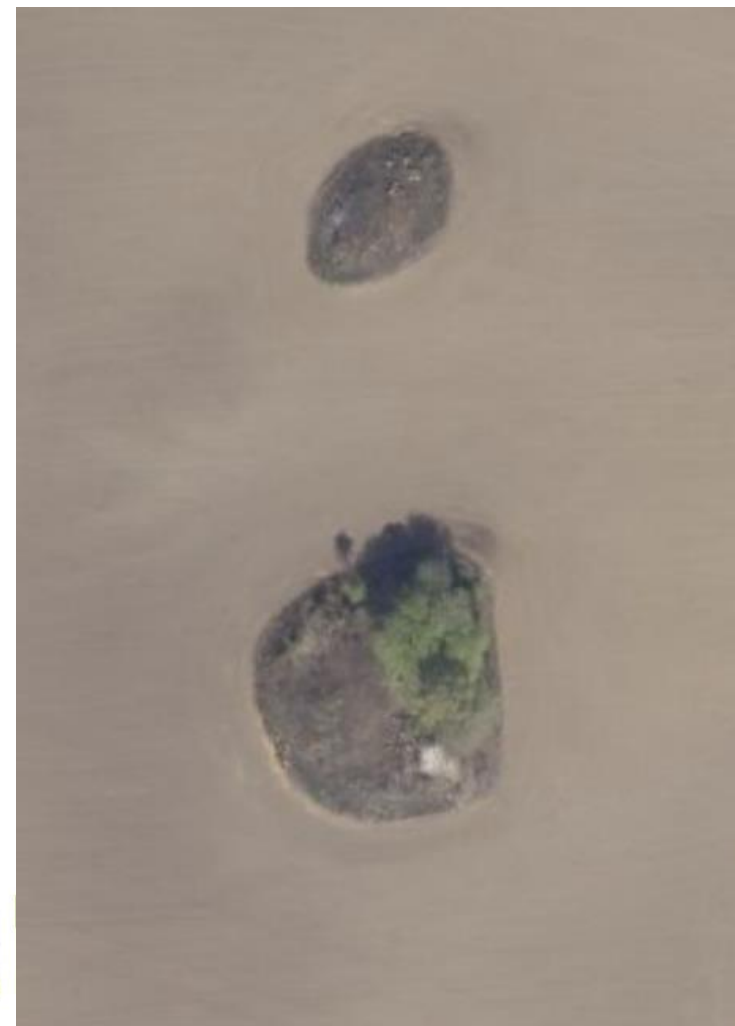
Eksempel 1 - Ottestad

1951

2012

2023

Eksempel 1 - Ottestad

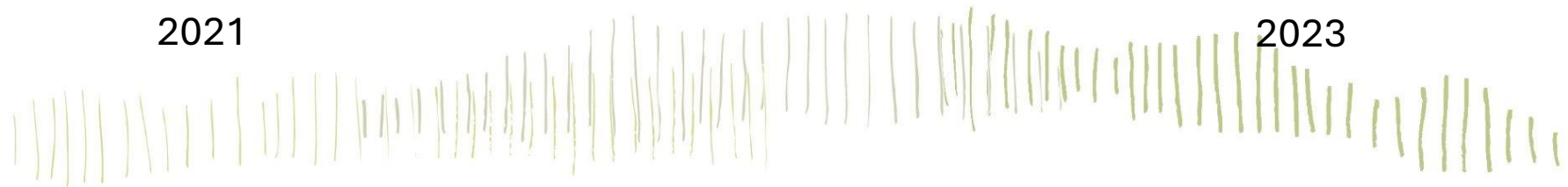
Bilde: A. Rishatt

2021

Bilde: L. Hoch

2023

Eksempel 2 – Brenning

Eksempel 3 - Stange

Bilde: L. Hoch

Eksempel 4 - Gran

Bilde: L. Hoch

Eksempel 5 - Stange

Bilde: L. Hóch

Skjøtsel

- Ekstensiv beiting
- Årlig slått
- Krattrydding
- Brenning
- Fristilling av gamle trær
- Styvingstrær

Styvingstrær, Brandbu
Bilde: L. Hoch

Slått og beiting

- Slått
  - Sein slått etter 15.07.
  - Graset bør bakketørkes og må fjernes
  - Slått med lett utstyr

- Beiting
  - Geit er fint å bruke i restaureringsfasen
  - Bruk av ungdyr, lette storferaser eller hest til skjøtsel
  - Sau er mindre egnet – tar ofte godbitene
  - Beiting vår og høst er optimalt

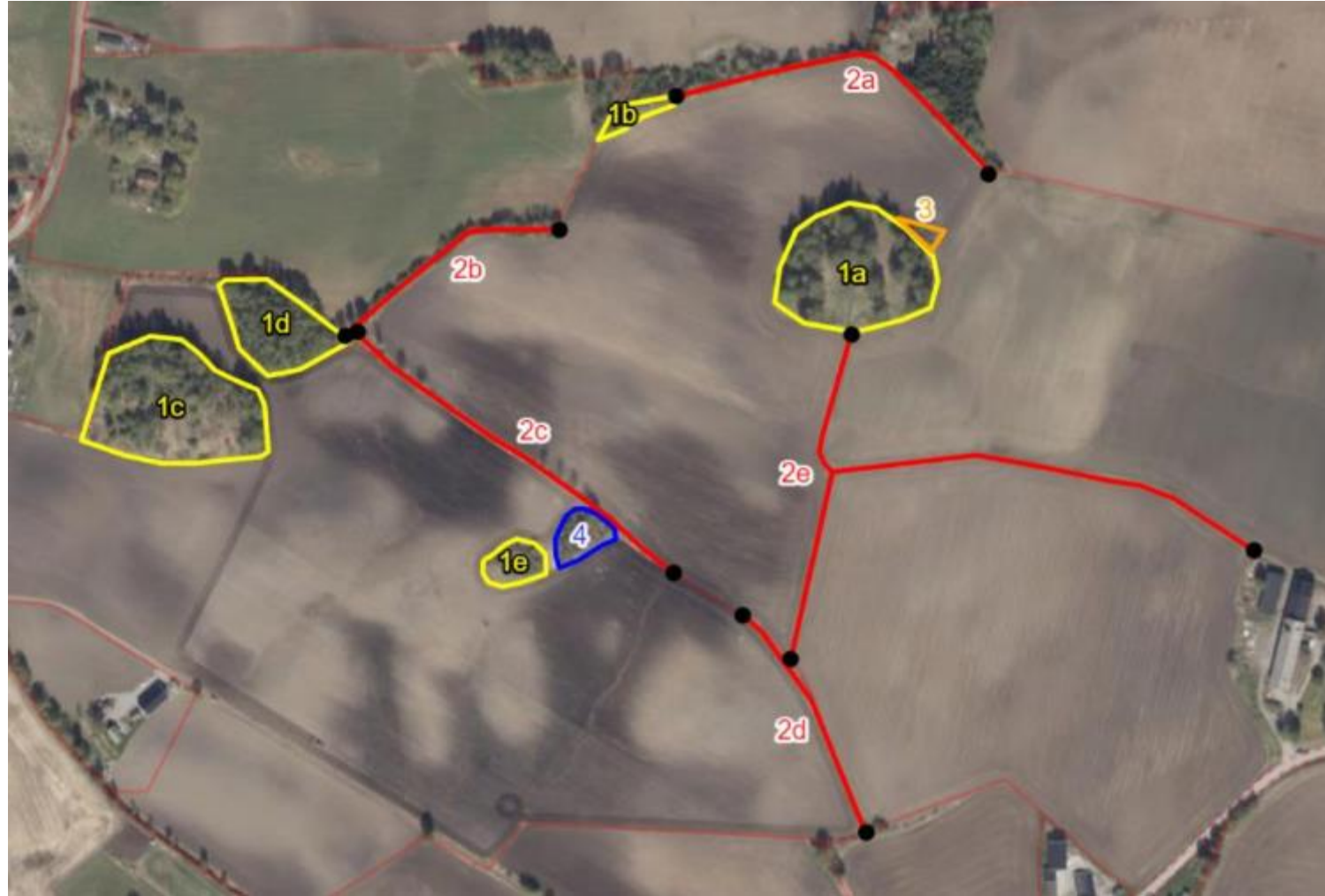
Skjøtselsplaner og markvandring

- Hjelpemiddel for å ta vare på et spesifikt område - langsiktig
- Befaring med feltbiolog og utarbeidelse av plan
- Tilpasset skjøtselsråd
- Fange interesse for å ta vare på åkerholmene
- Kombinere ulike tiltak – f. eks. for pollinerende insekter

BilderL. Hoch

Helhetlig skjøtselsplan Stange

Det viktigste

- Positive grunneiere!
- Bevar kulturminner
- Bevar gamle frittstående trær
- Følg opp skjøtselen
- Ikke gjødsle
- Ikke sprøyte
- Ikke bearbeide jorda

Takk for oppmerksomheten!

DOKKADELTAET

Kontaktinfo:

Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarssenter AS

Gamlevegen 84, 2879 Odnes

Tel: + 47 61 10 00 20

E-post: post@dokkadeltaet.no

www.dokkadeltaet.no

Lea Hoch

lea@dokkadeltaet.no